

GRIND, f. 2. Dörr på stängsel (skrank, mur, staket, gärdsgård, o. s. v.), af gallerverk, spjolor, o. s. v. *G. på gallerskranket till ett kyrkkor. G. till ett gärde, en hage, en äng.* — Bildar åtskilliga sammansättningar, såsom Galler-, Gärds-, Gärdes-, Ängsgrind, m. m.

Anm. *Grind* betyder i fornspråket: Galler.

GRINDSTOLPE, m. 2. pl. — *stolpar*. Benämning på hvardera af de tvenne i jorden ned-satta, upprättstående stolpar, af hvilka den ena på islagna hakar uppbär en grind, som på ett eller annat sätt hålles stängd emot den andra.

GRINIG, a. 2. (pop. o. fam.) Fallen för att grina (bem. 1 o. 4). Säges isynnerhet om små barn. — *Grinighet*, f. 3.

GRIMIN, gr'i'mi'n, m. 3. En grinande persons min. Jfr. *Grina*, 1, 3 o. 4.

GRINOLLE, gr'i'nölle, m. 2. pl. — *ollar*. Se *Blaren* (alla bem.).

GRIP, m. 2. 1) Fabelaktigt djur med örn-hufvud, lejonkropp, hvita vingar och på ryggen svarta fjädrar eller fiskfenor. — 2) (ford.) Figur-lig benämning på sjörofvare, vikingar.

GRIPA, v. a. 3. Impf. *gripp*. 1) Fatta i med klorna som en Grip eller roffägel. *Örnen grep sitt rof*. Kan äfven sägas om andra rofdjur. — *Syn*. Fånga, Taga. — 2) (i utsträckt mening) Fatta i med händerna, häftigt och med kraft. *Han grep hatten, just som den höll på att flyga bort. G. efter*, häftigt räcka ut händerna, för att fatta om något. *G. om*, häftigt och starkt fatta om med händerna. *G. till*, fatta i, t. ex. *G. till en stol, för att dermed försvara sig. G. till vapen*, skynda att beväpnas sig, fatta vapen i afsigt att strida. Se f. ö. *Tillgripa*. (Fig.) *G. under armarna*, se *Arm*. — *Syn*. Se *Taga*. — 3) Fasttaga. *G. en tjuf, en förrymd fånge*. — *Syn*. Se *Fasttaga*. — 4) (fig.) Djupt röra, skaka själen, sinnet. *Denna förebråelse grep honom in i själen. Denna förlust grep honom djupt. Blifva gripen af ångest, af fruktan*. — *Syn*. Se *Röra*. — 5) Med fingrarna anslå tangenter eller fatta strängar på ett musik-instrument, för att framkalla toner. *G. strängarna på en gitarr*. — 6) (neutralt, om kuggarna på hjul o. d.) Fatta in i hvarandra. Van-ligare säges *G. in i*, t. ex.: *Hjulkuggarne G. in i hvarandra*. (Fig.) *G. in i*, göra ingrepp i. — 7) Brukas för öfrigt i åtskilliga uttryck och talesätt. t. ex.: *Ankaret g-per*, fastnar vid bott-nen. *G. ån*, se *Angripa*. *G. saken an*, före-taga, göra början dermed. *G. sig an*, uppbjuda sina krafter, anstränga sig. *G. sig an med nå-got*, lägga handen vid verket, företaga, börja nå-got. (Fig.) *G. omkring sig*, utbreda sitt välde, sin makt; utbreda sig, sprida sig, göra framsteg, t. ex.: *Sjukdomen g-per omkring sig*.

GRIPANDE, n. 4. Handlingen, hvarigenom någon eller något gripes. Se *Gripa*, 1, 2, 3, 5 o. 6.

GRIPBRÅDE, n. 4. Långt, smalt och tunt bråde eller spån längs nedåt halsen på vissa stränginstrumenter, öfver hvilket strängarna äro spända och hvarpå greppen med handen göras, då man spelar.

GRIPHUMMER, m. 2. pl. — *humrar*. Skämt-sam benämning på polis-, slotskansli- och exe-cutioner-betjenter.

GRIPNING, f. 2. Se *Gripande* och *Grepp*.

GRIPSPÅN, m. 3. Se *Gripbråde*.

GRIS, m. 2. 1) Unge af svinslägtet. *En sugga med sina g-ar. Få g-ar*, säges om en

sugga, som föder ungar. (Talesätt) *Sofva som en g.*, ganska djupt. (Ordspr.) *Köpa g-en i säc-ken*, köpa eller träffa aftal om något, utan att veta, hurudant det är. Bildar sammansättningar-na *Vildsvinsgris*, *Stuggris*, *Digris*. — 2) (fig. fam.) Brukas stundom som smekord. *Min lilla g.!* — Har sammansättningen *Morsgris*.

GRISA, v. n. 1. 1) Få grisar (se *Gris*). — 2) (pop. o. fam.) Lata sig, göra sig goda dagar. — *Grisande*, n. 4. o. *Grisning*, f. 2.

GRISSETT, -sätt, f. 3. (fr. *Grissette*, egentl. klädning af grått tyg) 1) Flicka eller ung hustru af lägre stånd. — 2) Behagsjuk syjungfru. — 3) Glädjeflicka.

GRISKULTING, m. 2. (pop. o. fam.) Temme-ligen stor gris.

GRISSEL, m. sing. Rundt tunt bråde med långt skaft, hvarpå brödet sättes, när det skall inskjutas i ugnen, och hvarpå det uttages, sedan det blifvit bakadt.

GRISSLA, f. 1. Ett slägte af simfåglar, som alltid vistas på eller vid hafvet, med rak, små näbb, lika bred som hög och fjäderbeklädd vid roten, långsträckt kropp, korta ben, långa fram-tår, korta vingar och mycket kort stjärt; simmer och dyker förträffligt, flyger någorlunda, men går dåligt. *Uria*. Arter deraf äro *Sillgrissla*, *Lomvia* och *Tobisgrissla*.

GRISSTINN, a. 2. Säges om en sugga, som går med grisar.

GRO, v. n. 2. 1) Säges om ett frö, då det uppsväller af fuktigheten i jorden, och insuger med vattnet ämnen, som förändra dess bestånds-delar till tjenlig näring för den i fröet inneslutna Grodden, så att denne häraf tillväxer, söndersprän-ger fröskalet, nedskjuter rottrådar i jorden och upplyfter sin späda stam öfver jordytan. *Ett sä-deskorn g-r*. — 2) (om den blifvande växten) Börja att växa. *Gräset g-r*. (Fig.) *Det g-r i honom*, det förtryter honom; han är vid vred, fastän han ingenting säger. *G. fast*, se *Fastgro*. *G. igen, ihöp* (om sår), skinna sig, läkas; (om dam-mar, kanaler o. d.) upprundas af växter, som småningom fylla vattnet.

GROBIAN, --ån, m. 3. (fam.) Grof, rå, oborstad människa, helst i tal och seder. — *Syn*. *Plumphuggare*, *Belghund*, *Grofhuggare*; *Lurk*.

Anm. Tros härleda sig ifrån det tyska *Grober Jahn* eller *Grob Jahn*.

GROBLAD, gröblåd, n. 5. (af *Gro*, växa igen) Örtslägtet *Plantago*, till hvars arter höra Läkeblad och Släskämpar, hvilka ses på sina ställen.

GRODA, f. 1. Ett allmänt bekant slägte af Kräldjuren. Rana. Arter deraf äro: *Vanlig G.*, äfv. kallad *Källfrö* (R. temporaria), *Allig G.*, till färgen ofvan grönaktigt med svarta fläckar och ett långsät gående gulaktigt streck utefter ryggen (R. escu-lenta); af dennas lär tillredes en frikassé, finare i smaken än af kycklingar. Se f. ö. *Löfgroda*, *Vattengroda*, *Oxgroda*, *Klockgroda* och *Lökgroda*. — *Syn*. *Klossa*, *Tossa*, *Padda*.

Anm. Benämningen tros härleda sig af ordet *Gro*, emedan grodorna hafva mycken räm och alla starkt af sig.

GRODBLAD, rättare *Groblad*.

GRODD, m. 3. 1) Växtämnet i ett frö. — 2) Detta växtämne, sedan det börjat utveckla sig, ända tills det nys uppkommit ur jorden.

GRODD, a. 2. neutr. *groddt*. (egentl. part. pass. af *Gro*) Som börjat gro.

GRODDHYLSA, f. 1. (bot.) Hylsa, hvari grodd-kornen på svampar äro inneslutna.